

IOAN ROȘCA

Combaterea „antisemitismului” folosește subjugării românilor? (XLIII)

5.10b. Tabloul invaziei /cotropirii, alcătuit de Radu Rossetti

Voi comenta succint lucrarea lui Verax (Radu Rossetti) din 1903 („La Roumanie et les juifs”), alcătuită la cererea ministrului afacerilor străine Ion Lahovary, pentru a contrabalansa propaganda anti-românească a evreimii europene, așa cum menționează în amintirile publicate în 1927 fiul autorului - generalul Radu R. Rossetti: „Tata a făcut o broșură rezumat al acestei cărți, rezumat care fu distribuit parlamentarilor francezi, ziarelor din Paris și tuturor personalităților de seamă din Franța, cum traduse și în limba această broșură care fu împărțită aceluiași categorii de persoane din Anglia. Era prima oară când se arăta, în străinătate, în chip documentat și cu totul obiectiv, adevărul asupra acestei chestiuni, prin care se învedera că măsurile luate de ai noștri nu erau pornite din temeiuri religioase sau de ură de rasă, porniri străine de firea Românilor, ci din nevoia de a ne apăra din punctul de vedere economic. Ajutai pe Tata la facerea corecturilor și-i dădui ideea adăugării graficelor, pe care le făcu după directive sale”.

Și avea ce ilustra, în acele grafice, cu date din cele 65 tablouri! Câci bătrînul Radu Rossetti folosise accesul pe care l-a avut la arhive, ca să extragă un noian de informații, direct din documentele timpului - ceea ce l-a menținut (pînă azi) într-o poziție redutabilă - la nivel documentar. Multora nu le convin concluziile trase pe marginea fiecărui tablou statistic - care reflectă longitudinal, ca un film, invazia. Dar nu au putut face altceva decît să mențină această demonastrăie irefutabilă într-un con de umbră „protecoare”.

Nu pot decît semnala aici linia argumentativă, trecînd prin lanțul tablourilor, sîrînd peste minuoasele precizări ale surselor, lacunelor, corectărilor, completărilor și consistentelor comentariilor / explicațiilor - care compun o redutabilă pleoarie; recomandînd, oricui vrea să nu fie penibil pe subiectul penetrării evreilor în România, să se obosească a studia măcar această carte, al cărei merit este că... e de ajuns, pentru a lămurii cele afirmate în lucrările semnlate în capitolul anterior.

PARTEA I

TABLOU I. Numărul de capi de familie creștini și evrei în Moldova după recensămîntul din 1803

[Pe județe ... Total : 104.476 creștini, 498 evrei la sate și 2.029 în orașe (apăruți prin imigrare masivă din Polonia, după 1792; înainte, ei fiind semnificativi doar la Iași); numere care, după completări/corecții, conduc la estimarea: 151.549 fam. creștine versus 3.000 evreiești, adică 600.000 creștini versus 12.000 evrei]

TABLOU II. Numarul de capi de familie evrei în Moldova, după recensămîntul din 1820

[Pe județe... Total: 792 evrei la sate (completat - la 984) și 2.761 în orașe (completat - la 3.744), cu creșterea principală la Iași și Botoșani. Se ajunge la 4.728 familii după completarea unor lacune - adică 18.912 suflete].

TABLOU III. Rezumatul contribuțiilor [financiare] pentru trimestrul 2 din 1827.

[Pe județe ... Total 92.147 contribuabili, din care 4.879 circumiari evrei, de unde se ajunge la circa 1.220 platnici evrei în sate și 11.215 în orașe; din care rezultă 3.602 impozitați (în afară de 1.250 din Iași); deci s-ar deduce/acum la circa 6.078 familii].

TABLOU IV. Populația orașelor și ținuturilor Moldovei, conform recensămîntului din 1831. [Imediat după război/tratatul Adrianopol, care declanșează El Dorado cerealiilor în România, marile oportunități comerciale amplificînd invazia].

[Pe județe și localități... Total 130.679, din care 96.783 creștini, versus 30.730 evrei și 3.166 - alții].

TABLOU V. Numărtoarea detaliată a evreilor nesupuși unei protecții străine, locuind în 1831 în orașele și ținuturile Moldovei.

[Pe județe și localități... Total evrei 30.725, din care 5.940 adulți, 5.847 adulte, 6.341 bieiți, 3.033 fete - cu 2619 servitoare, avînd 780 de copii].

TABLOU VI. Populația din sate a Moldovei, după recensămîntul din 1831 (numărul capilor de familie).

[Pe județe... Total 183.020 capi.familie: creștini - scutiți 54.079 și impozitați - 128.941, la 1.240 evrei. Total 184.200. Adăugîndu-se, dintre cei 3.168 sudiți, 40% evrei, deci alte 1.266 familii.

După completări, numărul sufletelor evreilor este 31.986 din care 17.570 la Iași, 10.251 în capitale de județ, 799 în trei alte orașe și 3.871 în 21 de ținuturi; proporția evreilor s-a dublat deci de la 2 la 4,2% între 1803 și 1831. Creșterea lor, între 1803-1831, de 208% sau 7,43% pe an, se poate compara cu a creștinilor - de 1,64% pe an. La Fălcițeni, Herța, Dorohoi, Hirleu și în 8 din cele 21 de ținuturi numărul evreilor depășind pe cel al creștinilor, iar în Iași devenind 36%].

„Departate de a se opri în 1831, curentul de emigrare urcă în intensitate. Evreii sosesc în masă din Polonia rusă, Galiția, Franconia, Hanovre, orașele hanseatice ale Prusiei. În urmăreau pe cei ce îi devansaseră în drumul spre îmbogățire împinși de admirabilul lor instinct comercial către o țară plină de bogății rău păzite, a cărei cucerire cerea doar puțină pricepere. Astfel se explică rezultatele celui de al 2-lea recensămînt septennial, efectuat în 1838”.

TABLOU VII. Numărul capilor de familie evrei stabiliți în orașele și ținuturile Moldovei în 1838.

[Pe județe, localități vîrstă... Total: evrei în orașe reședință de județ 10.722: adulți 500, bătrâni 258, văduve 11.480, față de 1.334 străini; alte orașe 3.010: adulți 428, bătrâni 207, văduve 3.645, față de 116 străini].

TABLOU VIII. Numărul contribuabililor urbani și rurali din Moldova în 1839 - din registre de încasări [Pe județe, localități, ocupații... Total: reședințe de județ creștini 4.056 neguț. + 5.087 meșteșug (= 9.143), versus 8.437 evrei (neguț.+ meșt.); alte orașe: 664 negus.+ 1314 meșteș. (= 1.978) versus 1934 evrei; săteni platnici 139.723 + privilegiați 2.6861 + scutiți 60.661 versus 1.820 circumiari evrei. Total 229.058]. [Datele au fost corectate/completate cu explicații, ajungîndu-se la 80.000 de evrei, adică o creștere anuală de 16,3% între 1831 și 1838; Iașul trecînd de la 17.560 la 29.052, reședințele de la 8.315 la 26.544 - adică 31% pe an; celelalte orașe cu 13,5% pe an, iar ținuturile devenind 42 (din 21); în cele vechi creșterea fiind de 16,5% pe an; în Botoșani au crescut în 7 ani cu 600%, în Bacău cu 320%, Huși - 276%, Focșani - 256%, Piatra Neamț - 241%... Se mai deduce că 45% nu plăteau impozit...].

TABLOU IX. Numărul contribuabililor orașelor în 1846, după registrele de încasări [Comercianți și meșteșugari cu comiși și ajutoare: 14.833 creștini și 15.717 evrei].

„Nici o dată neindicîndu-ne măcar aproximativ numărul capilor de familie evree care în calitate de infirmi, bătrîni, văduve sau fraudatori nu figurau pe rolul patentelor [...] ne vom abține de la orice tentativă de a calcula numărul total al populației evreiești stabilite în Moldova în 1845 [...] Nu trebuie conchis că au dispărut de la țară. O lege din 1844 decise că pe viitor evreii nu pot șede în sate și nici ține circumi. Această lege nu fu aplicată decît pe hîrtie. Evreii au ținut circumi în sate ca și înainte, foloseau nume de acoperire, care erau de obicei a proprietarului pămîntului sau un țărăn care în

realitate era servitorul gajat de evreu [...] Nu am putut găsi nici lucrările recensămîntului din 1851 [...] Rezultatele recensămîntului din 1859 dovedesc că numărul evreilor ce s-au derobat de plata impozitului atingea în acel an 75% din numărul celor ce figurau în roluri”.

TABLOU XI. Numărul locuitorilor creștini și evrei în reședințele județelor Moldovei, în 1859.

[Pe orașe, total 137.140 creștini (64,78%) versus 74.698 evrei (35,22%) - care erau: 50,1% la Dorohoi, 48,3% Botoșani, 63,55% la Fălcițeni, 43% la Bacău, 47% la Iași etc.].

TABLOU XII. Numărul locuitorilor creștini și evrei în alte orașe ale județelor Moldovei, în 1859.

[Total 19.486 creștini (70%), 7886 evrei (30%) - cu 56% Herța, 43% Tîrgu Frumos etc.].

TABLOU XIII. Numărul evreilor stabiliți în satele din județele Moldovei în 1859.

[... Total 14.279 - 1.816 în Dorohoi, 1.533 în Botoșani, 1.618 în Suceava, 1.350 în Iași, 1.531 în Neamț, 1.407 în Roman, 1.558 în Bacău, 390 - Putna, 535 - Tecuci, 422 - Covurlui, 585 - Tutova, 827 - Vaslui, 707 - Fălcițiu].

TABLOU XIV. Numărul locuitorilor creștini și evrei din ținuturile Moldovei în 1859 [Pe județe și orașe... total 26.780 creștini versus 22.061 evrei].

[Dacă din cei 12.4847 evrei recenzați în 1859 se scot cei din Cahul și Ismail - cedate în 1878, rămîn în celelalte 13 județe 118.922 suflete, în 27.401 familii (deci 4,15 membri pe familie) plus 405 scutiți, plus 470 sudiți și 150 orfani; proporția față de creștini (1.206.906) a devenit deci 9%, dublînd pe cea din 1831; o creștere a lor de 222% în 28 de ani, versus a creștinilor de 36,6%. Față de 1803, evreii au crescut 900%]. Între 1838 și 1859 avem creșteri la: Tecuci 67%, Roman 70%, Bîrlad 108%, Bacău 120%, Piatra 122%, Focșani 153%, Huși 154%, Galați 230% - deci a fost ocupat acum și sudul Moldovei; în sate au crescut, față de 1838 cu 124%].

„Nu s-a făcut recensămînt general al populației în România, între 1859 și 1899. Recensămintele fiscale din 1884 sau 1889, ca și cel din 1894 au fost operații incomplete, a căror rezultate inspiră o încredere mediocră [...] Rezultatele definitive ale recensămîntului din 1899 nu sînt cunoscute, dar e deja sigur că nu se vor depărta sensibil de cele fele provizorii publicate de serviciul statistic”.

TABLOU XV. Numărul locuitorilor creștini și evrei din Moldova, pe județ, în 1899.

[Total 1.636.219 creștini versus 195.887 evrei].

TABLOU XVI. Numărul locuitorilor creștini și evrei din reședințele județelor Moldovei în 1899.

[Total 202.930 creștini (61,67%) versus evrei 126.129 (38,33 %)].

TABLOU XVII. Numărul locuitorilor creștini și evrei din alte orașe ale județelor Moldovei, în 1899. [Total 19.092 creștini (69,56 %) versus evrei 12.272 (39,44%)].

TABLOU XVIII. Populația rurală a județelor Moldovei în 1899. [Total 1.457.473 creștini, evrei - 16.019].

TABLOU XIX. Numărul evreilor din ținuturile județelor Moldovei în 1899. [Total 41.467 - 2.476 Darabani, 2.446 Mihaileni, 1.808 Săveni, 2.038 Burdujeni, 2.392 Ștefănești, 1.692 Podu Iloaici, 1.728 Buhuși, 2.363 Moinești].

[Populația totală a regatului era de 5.912.520 suflete în Decembrie 1890: din aceștia 26.9015 erau evrei; populația celor 13 județe ale Moldovei era de 1.832.106 suflete, din care 195.887 evrei, care formau deci 10,7% din populația totală. [...] Raportat la 1833, creștinii urcă cu 1,33% pe an, iar evreii cu 6,32% pe an. Față

de 1803, creștinii cresc cu 170,8% iar evreii cu 1.533 %] [...].

„Un număr considerabil dincolo de 50.000 au venit din Galiția sau din Polonia rusă mult după 1859, pînă de curînd [...] 50.000 au emigrat în Valahia [...] Din recensămîntul general din 1899 (L. COLESCU. Op. cit.) rezultă că în cele 17 județe ale Valahiei erau 68.852 evrei, deci cu 59.618 mai mulți ca 1859[...]. Părinții multora dintre cei născuți în Valahia vin din Principatul frate. În timp ce în Moldova sunt încă mulți evrei care nu știu româna, în Valahia toți o vorbesc [...]. Imigrația evrească în Moldova, departe de a fi încetată în 1859, a continuat pînă azi [...]. Între 1875 și 1899; la cei 51.000 de evrei imigrați ar trebui adăugați 25.000 care i-au înlocuit pe cei ajunși la New York în 1899”. [După ce s-au întremat la noi, au plecat și în alte părți, mult înainte de alia spre Israel...] [...].

PARTEA II

Capitolul I [...]

TABLOU XXXII. Creșterile succesive a nr. de evrei din județele Valahiei de la 1831 la 1899 [...]

TABLOU XXXVI. State europene și provincii ordonate după proporția evreilor față de creștini [Grafice - creșterea populației evreiești față de cea creștină].

Capitolul II

Cine erau evreii ce s-au stabilit în Moldova și cum au fost primiți. [Cu numeroase citate din documente vechi, expunînd și explicînd, pas cu pas, invazia].

Capitolul III

Ațiunea economică a evreilor în România pînă în 1859. [demonstrînd mutația păgubitoare produsă de cei ce s-au repezit pe oportunitățile comerciale din teritoriul cotropit, scoțînd din joc concurenții locali].

TABLOU XXXVII. Compoziția corporațiilor [...] „Creștinii erau deci 63,34 %, și evreii 36,66%. Este bine de raportat aceste cifre la faptul că în 1786 nu erau în corporație comercianți evrei decît la Iași [...] Aceste cifre sînt furnizate de registrele de impozitare. Or evreii nu-și plăteau impozitele individual ci colectiv, cu ajutorul unei taxe pe tăierea pășărilor și cărnii. [...] E ușor de constatat că numărul evreilor ce forma cifra taxării era totdeauna mult inferior celui dat de recensămînt [...] Trebuie considerat orice evreu stabilit în România era, cu puține excepții, ori comerciant ori meșteșugar”.

TABLOU XXXVIII. Creșterea numărului de comercianți și meșteșugari la Iași din 1831 la 1860 [...].

„Rezultă din acest tablou că proporția evreilor care formau, în 1831, 43% din comerț și manufactură ajunsese la 70% în 1839, 73% în 1846 și 78% în 1860 [...] Din cei 4.246 comercianți creștini, numai 27 plăteau patenta de prima clasă, 144 aparțineau la a II-a, în timp ce 4.075, adică 96%, faceau parte din a treia și ultima categorie. Și să mai observăm că neguțării creștini de prima sau a doua clasă erau aproape toți străini. Banca era integral în mîinile evreilor: Unica casă creștină ce mai exista la Iași în 1831, închizîndu-se”.

Autorul continuă expunînd modul cum bancherii evrei, monopolizînd creditul și practicînd uzura excesivă, au sărăcit moșierimea locală, prin împrumuturi... Asta în timp ce la țară erau parazitaiți (prin circumi) țărani (care încă nu aveau teren de pierdut)... Astfel încît „În 1859 acapararea economică a Moldavei se putea considera încheiată. Dejinea marea proprietate prin numeroase ipoteci pe terenuri. Fiecare bancher din Iași avea un număr considerabil de proprietari ce depindeau integral de el. Erau stăpîniți comerțului, prin numărul preponderent și prin faptul că micii comercianți creștini ce

mai existau erau forțați să li se adreseze pentru credite și își luau mărfurile de la comisionari și comerșanți en gros evrei. Majoritatea meșteșugurilor erau în mîinile lor, indigenii nemai exersînd decît pe cele cele mai penibile și mai puțin lucrative”.

Capitol IV

Geneza chestiunii evreiești în România. Era persecuțiilor brutale, 1856-1879. [Este redat aici lanțul presiunilor întreprinse de susținătorii evreilor din lume (începînd cu Conferința de la Constantinopol din 11 ianuarie 1856) pentru a consolida și politic poziția economică obținută în România; și seria reacțiilor/măsurilor de apărare a românilor, în fața giganticei puteri cu care se confruntau].

Capitol V

Tratatul de la Berlin.[Cu zvîrcolirile în jurul modificării articolului 7 și efectele ulterioare].

TABLOU XXXVII. Numărul evreilor în armata română per corp de trupă [Total evrei în armata română: 1.562 serviciu permanent și 1.375 serviciu periodic].

„Numărul evreilor care au luat parte la războiul din 1877-1878 a fost de circa 900, la un total de 50 - 60.000 oameni trimiși dincolo de Dunăre, adică 1,5% din efectiv” [...].

TABLOU XXXVIII. Număr de creștini și evrei uciși de inamic sau morți în urma rănilor în timpul războiului din 1877-78.

„Pierderile totale ale armatei române [...] au fost de 2.111 oameni, din care 2.107 creștini și 4 evrei. [Exact ce a spus A.C. Cuza în discursul din 1918!] Iată numele celor patru evrei uciși: [...] Freinberg Iancu, sergent la reg. 7 de linie, Bercu Iancu, soldat 13 dorobanți, Itzic Israel, Finkelstein Moise [...] Vedem că independența României n'a costat mult din sînglele celor 200.000 de evrei de atunci. Dar „Romanian Bulletin” are nerușinatea să povestească că, din cei 883 evrei naturalizați în 1879, pentru participarea la războiul de independență mai mult de 600 au sucombat în război [...]”.

Capitol VI

Ultima fază a chestiunii evreiești: Campania evreilor contra creditului României [În care este expusă la fel de metulos și documentat seria noilor calomnii, presiuni și șantașe, care nu aveau cum să stîrnească simpatia românilor].

Capitol VII

Starea morală a evreilor în România: acțiunea lor morală asupra Românilor. Starea economică actuală a evreilor.Cauzele veritabile ale emigrării evreilor. [Subtitluri sugestive, la care adaug doar că sunt susținute cu un aparat argumentativ impresionant].

TABLOU XLI (Statistica Debitelor de Băuturi spirtoase în Buletin Statistic General An, II p. 385). [În care ordinea consumației pe cap de locuitor reflectă grăitor pe cea a procentului de evrei din zonele respective: Iași 3,72; Covurlui 3,28; Suceava 2,75; Neamț 2,75; Botoșani 2, 68 [...] Muscel 0,71; Argeș 0,62; Olt 0,6; Gorj 0,35; Mehedinți 0,31etc... Se trece apoi la degradarea sufletescă fără băutură...] [...].

TABLOU XLII. Număr de falimente în România, din 1878 până la 1883, pe județ și categorie.

[Total 488: români 112 versus evrei 320, simple 56, frauduloase 423, necunoscute 60].

TABLOU LXIII. Numărul prăvăliilor, pe județ și naționalitate, la 1 Decembrie 1889.

[Moldova: 6.210 (34,5%) creștini, 10.492 (60,8%) evrei, 910 (5,42%) diverși].

[A se compara cu situația din 1831/38, pentru a se constata justetea considerațiilor lui Paulescu privind eliminarea comercianților și meșteșugarilor români].

TABLOU XLIV. Proporția deținerii de prăvălii în reședințe de județ. [Clasamentul (procente evrei): Fălcițeni 94,8%, Botoșani 92%, Dorohoi 91%, Vaslui 89%, Roman 86 %, Bacău 85,6%, Iași 82,2%, Piatra 82% [...]. Caracal 8,5%, Slatina 7,5%, Cămpulung 1,3%].

[A se compara cu situația reflectată în SO-CEC-1925, pentru a urmări continuarea procesului de cucerire] [...].

TABLOU XLVI. Numarul meșteșugurilor în Moldova în 1902, după naționalitate [...].

[13.028 români versus 12.426 evrei și 1.819 străini]. Urmează expunerea (susținută de date statistice și exemple) a modului cum bancherii i-au devalizat pe boieri, folosind experiența din Polonia. Apoi a coruperii funcționarilor, organizării proxenetismului și amplificării delictelor de înșelăciune (care justifică recurgerea la „more judaico”). În fine, este expus refuzul asimilării, corelat cu fanatismul religios; și dovezi privind prosperitatea creată de totala lor libertate economică.

TABLOU XLVII. Numărul patentelor creștine și evreiești în județele Moldovei în 1903 (după informațiile de la Ministerul Finanțelor) [total 14.728 creștini 17.127 evrei]. „Evreii, care formează 10,7% din populația Moldovei, au 53,7% din numărul total a patentelor din această provincie” [...].

